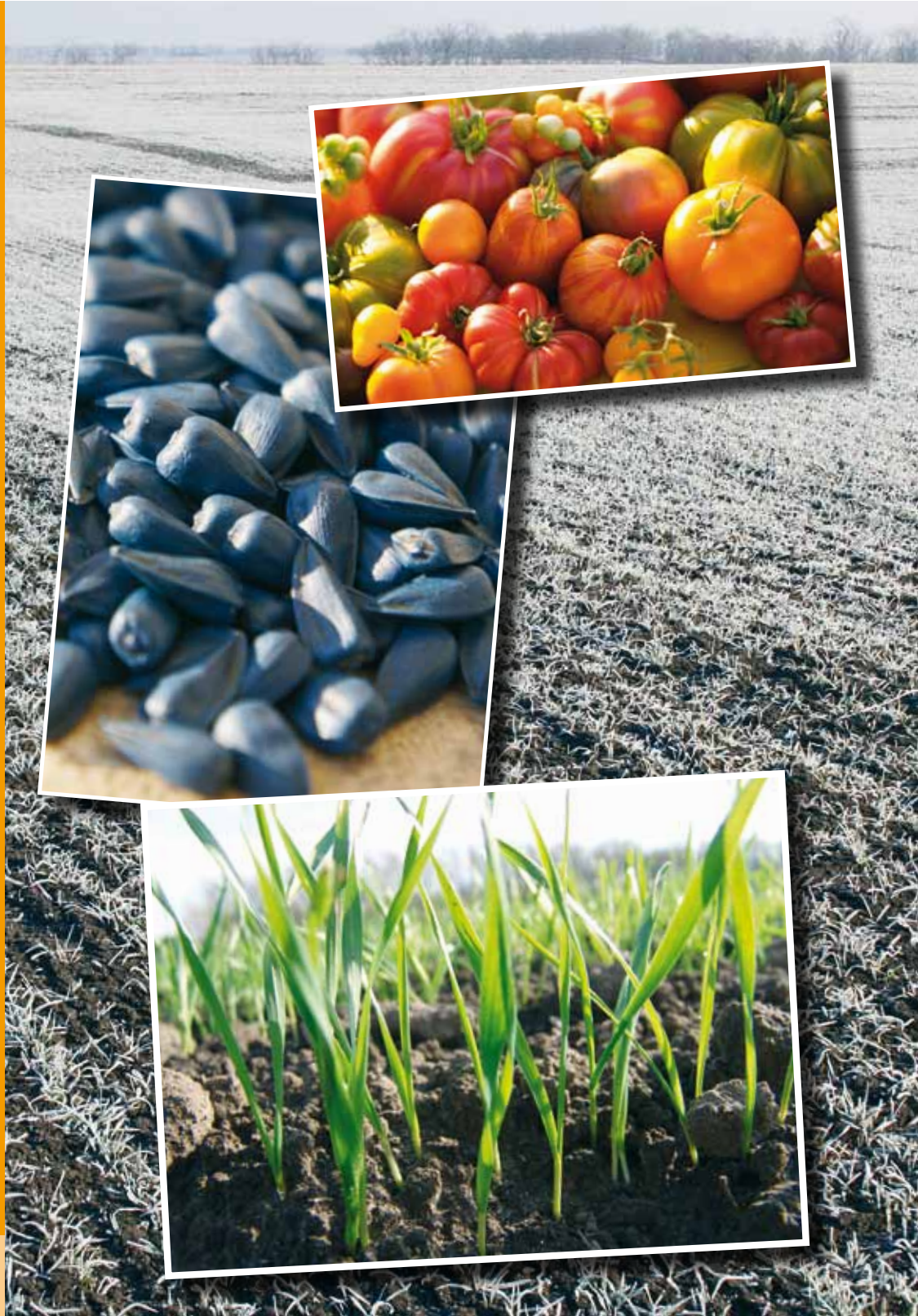

Vetőmag

XXI. évfolyam, 2014. 1. szám

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács folyóirata

A tartalomból

NAIK: egy kalapban, de nem megszüntetve	2
Dinamikus fejlődés a magyar vetőmagpiacon	4
Új irányok a vetőmag- vizsgálatban	6
Rekordszámú vetőmag- gazdálkodási szakmérnök végzett Szarvason	10
Fogjunk össze a vetőmag hamisítók ellen!	16

NAIK: egy kalapban, de nem megszüntetve

Idén január 1-jével kezdte meg működését a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ (NAIK). A gödöllői székhellyel megalapított központ tizenhárom agrár-, és élelmiszergazdasághoz kapcsolódó kutatóintézet összevonásával, működésének összehangolásával jött létre, és további négy kutatóintézet gazdasági társaságként csatlakozott hozzá. Dr. Feldman Zsolt, a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkára az interjú során kiemelte, hogy az új intézmény révén egy olyan integrált agrárkutató hálózat jött létre, amely magas színvonalon képes a magyar agrárgazdaság versenyképességének növelését, és a fenntartható fejlődését elősegítő gyakorlatorientált kutatási-fejlesztési és innovációs programok kidolgozására és végrehajtására. A csaknem 260 kutató foglalkoztatása révén az új központ immár nemzetközi szinten is jelentős méretű intézményként kapcsolódhat a világ tudományos vérkeringésébe, növelheti a hazai agrárkutatás elismertségét.

• Helyettes államtitkár úr! Másfél-kétéves munka előzte meg a központ létrehozatalát. Mi indokolta ezt az átalakítást?

– Való igaz, hogy a NAIK létrehozatalát egy hosszabb előkészítői munka előzte meg, amely nem csupán abból adódik, hogy egy ilyen nagy intézmény kialakításához több idő szükséges, hanem abból is, hogy rengeteg probléma nehezítette a korábbi kutatói hálózat működtetését. Ez utóbbi ok indított el egy folyamatot, amelynek végeredményeként létrejött a NAIK. Korábban ugyanis rendkívül szétforgácsolt erővel folyt a hazai agrárkutatás, amely azt jelentette, hogy a Vidékfejlesztési Minisztériumnál, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél, és különböző felsőoktatási intézményeknél és a Magyar Tudományos Akadémiánál működtek a különböző kutatóhelyek, kutatási kapacitások. E műhelyek munkája között nem volt összhang, s azt láttuk, hogy magának a kutatási feladatoknak az elvégzése, adott esetben veszélybe került. Ezt elsősorban az anyagi finanszírozási háttér hiánya okozta, nem beszélve arról, hogy olyan szerteágazó problémákkal talákoztunk, amelyekre megoldásokat kellett találnunk.

• A központosításban látták a megoldást?

– Pontosan, mert azt láttuk, hogy így lehet a legjobb, a leghatékonyabban

működő szervezetet, hálózatot létrehozni. Az integrációs modell adta magát, hiszen ez ötvözi a nyugati agrárkutatói hálózatok jó tulajdonságait is. A kormány támogatta ezt az elképzelésünket.

• Mit tapasztaltak a felmérések során?

– Azt, hogy az összevonás, az egy kézben való összpontosulás az eddig önállóan működő intézmények számára is kedvező, pozitív váltást jelent. Nézzé, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. kezelésében lévő intézményeket elsősorban gazdasági szempontok alapján irányították, így a szakmai törekvéseket ennek kellett alárendelni. Ezen a helyzeten mindenképpen változtatni kellett, így az itt társasági formában működő kilenc intézmény visszavételét kezdeményeztük. Ez volt az egyik eleme a csomagnak. A másik elem a szőlészeti-borászati kutatóintézetek visszavétele, így a kecskeméti és a badacsonyi intézet is részévé vált a hálózatnak. A harmadik kört a saját kutatóintézetek jelentették, amelyek közül hat olvadt be a NAIK hatáskörébe. Nem tartozik ide az Agrárgazdasági Kutató Intézet és Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet. Összességében tehát 17 kutatóintézet tartozik a NAIK hatáskörébe. A vidékfejlesztési miniszter a NAIK főigazgatói feladatainak ellátásával egy évre Dr. Jenes Barnabást bízta meg.

• Szóljunk arról, hogy milyen célokat fogalmaztak meg a NAIK vezetése számára!

– Több feladatot is megfogalmaztunk a vezetőség számára. Egyik oldalról erősíteni kívánjuk azokat a kutatási kapacitásokat, amelyekkel a gyakorlat számára is megtérülő, hasznosuló kutatási feladatok elvégezhetőek. Azt szeretnénk, ha ezt egy olyan intézménystruktúrában valósíthatnánk meg, ahol a kutatóintézetek önállósága, autonómiaja nem csorbul, ugyanakkor egy jól megszervezett pénzügyi, gazdasági, humán erőforrás-gazdálkodás nyújtja a biztos hátteret. A NAIK tehát erős hálót jelent a kutatóintézeteknek, amely a szakmai autonómiajuk megőrzését is segíti. Az önálló gazdasági társasági formában működő kutatóintézeteknél olyan erős gazdasági és szolgáltatási tevékenység folyik, amelyek indokoltá tették a költségvetési kereteken kívüli további működésüket. Ilyen a mosonmagyaróvári tejkutató, az újfehértói gyümölcskutató, a szegedi gabonakutató és a kecskeméti zöldségkutató intézetek. Felettük a NAIK gyakorolja a tulajdonosi jogokat, összehangolva a szakmai és gazdasági érdekeket. Ezzel párhuzamosan a NAIK-on belül külön is létrehoztunk például önálló zöldségtermesztési kutató osztályt, amely költségvetési intézmény keretében fog működni. Bármilyen furcsa, ma Magyarországon – nem számítva egy-két egyete-

mi kart – állami fenntartású, zöldség-termesztéssel foglalkozó kutató intézmény sincs. Ezért fontos, hogy a ZKI-nak megteremtjük azt a „lábát” a NAIK-on belül, amely kifejezetten azokra a feladatokra, projektekre koncentrálna, amelyeket állami költségvetésből kell ellátni, s amely lényegében azokat a nemesítési, kutatási feladatokat végzi, amelyek a sikeres gazdasági tevékenységekhez szükségesek. Ilyen például a génmegőrzés, a klasszikus kutatás-fejlesztési feladatok, amelyekre épülhet a szolgáltatási tevékenységet végző gazdasági társaság működése is. Így alkot kerék egészét a rendszer.

• Mekkora szervezet a NAIK?

– A foglalkoztatottak létszáma eléri a 750 főt, közülük mintegy 260 a kutató. Reményeink szerint ezzel a kutatói állománnyal lényegében nemzetközi szinten is egy jelentős hálózattá válik a NAIK, és nemzetközi szinten is konzorciumi partnerek lehetünk a nagyobb kutatási projektekben. Itthon pedig az érdekérvényesítő képessége lesz nagyobb a NAIK-nak.

• Hogyan érinti ez a vetőmag szakmát?

– Már beszéltünk a ZKI-ról, és a NAIK zöldségtermesztési osztályáról, amelyet szintén Kecskeméten hozunk létre. Ennek mintájára tervezzük a szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó osztály létrehozását is, amely a szegedi gabonakutató tevékenységét egészítené ki. A vetőmag szakmában, a kutatás-fejlesztési területen komoly befektetések szükségesek, amelyeket a nagy világcégek jelentős erőforrásaikra, és profi üzleti tevékenységükre támaszkodva könnyebben elő tudnak teremteni. Az állami intézmények között egészséges munkamegosztást kell kialakítani, koordinálni kell a feladatokat és az erőforrásokat a nemzeti érdekeknek megfelelően. A NAIK-on belül tehát leginkább azokra a kutatási feladatokra fókuszálunk, amelyek az ágazat egészének hoznak hasznot. Ehhez várjuk a szakma javaslatait is, hiszen párbeszédet indítunk a szakmai szervezetek (például a VSZT), a VM és a NAIK között.

– Amit még elmondanék, hogy a feladatok meghatározásában a Vidékfejlesztési Minisztérium jelentős szerepet kap. Ez azért van így, mert már korábban is áttértünk arra a finanszírozási modellre, amelyben nem az intézmény működését, hanem konkrét kutatási projekteket, feladatokat finanszírozunk.

Ily módon magát a kutatót helyeztük a középpontba, hiszen a szakmai feladatra fókuszál a finanszírozás is. Egyébként a VM határozza meg a kutatóintézeti számára azt, hogy milyen feladatok végrehajtását kell a középpontba helyezniük, ugyanis ezekhez az állami, szakmai feladatok végrehajtásához rendeljük a forrásokat is. Mindezzel nem gátoljuk az intézményeket abban, hogy további források megszerzését is célul tűzzék ki, sőt szeretnénk ezt a tevékenységet is

Dr. Feldman Zsolt: A szétforgácsolt erőket összpontosítottuk

ösztönözni azzal, hogy forrást, önerőt biztosítunk a szakmailag indokolt projektekben való részvételhez.

• Mennyiben csorbul a NAIK-hoz került intézetek önállósága?

– Annyiban, hogy az önálló gazdálkodás egy kézben összpontosul, vagyis a NAIK vette át ezt a tevékenységet. Ettől a tehertől tehát mentesítettük az intézeteket, így a párhuzamos gazdasági feladatkörök megszűntek, ám a szakmai felelősséget nem vittük le a vállukról. Hogy érthető legyen: például egy-egy intézethez a központ veszi fel az új kutatókat, vagyis a központban zajlik a humánpolitika érvényesítése. A fontosabb pénzügyi döntések is a gödöllői központban születnek, vagyis egy nagy projekt finanszírozása is ott dől el. De számos gazdálkodáshoz, intézményirányításhoz kapcsolódó kérdésben helyben dönthetnek, ezeket az intézetveze-

tőknek kell intézniük. Azt mondhatom, hogy a jog-, a feladat-, és a hatásköröket megfelelően elkülönítettük, és rögzítettük. A központ és az intézetek között egy korszerű informatikai rendszert építünk ki, így a gyors döntések meghozatalának sem lesz gátja az új szervezet. Annyit még megjegyeznék, hogy a VM az Emberi Erőforrások Minisztériumával együttműködik annak érdekében, hogy a hazai felsőoktatási intézményeknél meglévő agrárkutatási kapacitásokat még hatékonyabban hasznosítsuk. A kutatást és a gazdaságot szorosabb együttműködésre kívánjuk „kényszeríteni”, mert azt tapasztaltam, hogy sok esetben az agrárszakmai képviselőknek, gazdálkodó szervezeteknek nincs tudomásuk arról, hogy milyen tevékenység folyik – az ő területüket is érintő – kutatóintézetekben. Gyenge az információáramlás, ezért a szakmai szervezeteket is bevonjuk a kutatási-fejlesztési témakörök meghatározásába.

• Kell-e attól félniük az intézeteknek, hogy az eddig meglévő vagyoni bázisuk elvész?

– Egyértelműen nem a válaszom. A NAIK-hoz került a vagyon kezelési joga, s az a célunk, hogy mindegyik intézmény optimális körülmények között működjön, legyen szó termőföldről, laborkapacitásról vagy éppen kísérleti üzemről. Mi előbbre szeretnénk lépni, vagyis ahol hiány van, ott segítünk azt megszüntetni, persze nem a másik kárára. A vagyon nem eladó!

• Végetül arról kérdezem, hogy milyen a kutatói állomány korösszetétele?

– Köszönöm, hogy erről is kérdez. A csaknem 260 főből a legkisebb hányadot a fiatal kutatók képviselik. Nem véletlen, hogy már tavaly elindítottunk egy fiatal kutatói programot, amely arra irányult, hogy egy-egy intézményen belül lehetőség nyíljon fiatal kutatók átmeneti alkalmazására. A fiatal kutatók problematikáját külön körben kezeljük, és az új kooperációs területeken ugyancsak tágasabb perspektíva nyílik a fiatalok előtt.

– **Hajtun György** –

Dinamikus fejlődés a magyar vetőmagpiacon

A Caussade Semences Hungary Kft. ügyvezetőjénél jártunk

A magyar vetőmagpiac szereplőit bemutató sorozatunk célja, hogy minél többen megismerhessék a vetőmagcégeket, és a cégnév, a lógó mögött dolgozó embereket. Nemrégiben egy dinamikus fejlődő francia cég leányvállalatához, a Caussade Semences Hungary Kft. családias hangulatú irodájába látogattunk el, ahol Ridira-Bócsi Rita ügyvezetővel beszélgettünk.

A Caussade csoport (ejtsd Kosszád) a 2000-es években kezdett intenzív terjeszkedésbe Európa szinten, Nyugat-, majd Kelet-Európa-szerte hozott létre leányvállalatokat. Közép-Kelet-Európában Magyarország mellett Lengyelországban, Csehországban, Romániában, Ukrajnában, Bulgáriában és Szerbiában rendelkezik leányvállalattal. Magyarország a 6 régió közül a kelet-európai régióhoz tartozik Bulgáriával és Romániával egyetemben, a régióközpont Bukarestben található.

Kereskedelem

A Caussade termékei már a leányvállalat alapítása előtt jelen voltak a magyar vetőmagpiacon, egy-egy kereskedőhöz fajtakinálataiban szerepeltek. A 2009.

decemberi cégalapítást követően a 2010-es értékesítési szezonban már önálló képviseletet láttak el hazánkban, melynek célja az óriási potenciállal rendelkező magyar vetőmagpiacon való hatékonyabb érdekérvényesítés elérése volt. A magyarországi leányvállalat *Smolcz Endre* vezetésével kezdte meg tevékenységét. Jelenleg *Ridira-Bócsi Rita* vezetésével 7 fő dolgozik a cégnél, mely létszámot a közeljövőben tervezik bővíteni. Fajok tekintetében a tavaszi vetésű növények közül a kukorica és a napraforgó a fő növényük, de a szója- és cirokpiacra is jelen vannak a genetikájukkal. Az őszi vetésűek közül repce, búza, árpa és tritikálé vetőmaggal állnak a termelők rendelkezésére.

Az ügyvezető véleménye szerint a kukorica piacon nagyon nehéz előre-

lépni, hiszen a piacon elérhető néhány kiemelkedő teljesítménnyel rendelkező hibriden kívül a forgalmazott termékek genetikai potenciálja közel azonos szinten van. A napraforgó esetében nyitottabbak a termelők a Caussade termékeire, az idei évben nagy a kereslet magas olajsavas, Clearfield hibridjük iránt is.

Mindemellett a magyarországi leányvállalat komoly hangsúlyt fektet az őszi kalászos növényekre is. Fajtaik kiemelkedő termés potenciállal rendelkeznek, és ahol a genetika bizonyított, a termelők elégedettek voltak a kalászos vetőmaggal, ott könnyen kaphatók arra, hogy kipróbálják valamelyik kukorica vagy napraforgó hibridet is. Az őszi káposztarepce piaca az időjárási körülmények miatt nehezen kiszá-

Ridira-Bócsi Rita és Ruthner Szabolcs

mítható, és tekintve, hogy az Unió vélhetően jelentősen csökkenteni a biodízel támogatását, várhatóan egész Európában csökkenni fog a repace vetésterülete. A Caussade mind a tavaszi, mind az őszi vetésű növények vetőmag-forgalmazása terén az eladott zsákok számát alapul véve dinamikus növekedést mutatott a múlt évben.

Vetőmag-előállítás

A Caussade Csoport a kelet-európai régió belül Romániában rendelkezik saját vetőmag feldolgozó üzemmel. A kukorica és napraforgó vetőmag-előállítás Franciaországban, Romániában, valamint Magyarországon, a Dél-Pest Megyei Mezőgazdasági Zrt.-nél történik. A repace vetőmag Franciaországból érkezik. A magyarországi szója vetőmag-előállítást idén tervezik elindítani.

Tekintettel arra, hogy a Magyarországon értékesítésre kerülő vetőmagok

A CAUSSADE SEMENCES CSOPORT francia eredetű vetőmag nemesítő vállalat, mely hagyományosan nagy hangsúlyt helyez a kor magas elvárásainak megfelelő genetikai potenciállal rendelkező szántóföldi vetőmagok nemesítésére és előállítására.

Széles a portfóliója, amely 50 kultúrát számlál, genetikáját a termelők világszerte több mint 34 országban alkalmazzák.

A több növényfaj nemesítésével foglalkozó csoport az évszázad leginnovatívabb és legfejlettebb koncepcióit, és technológiáit alkalmazza a mezőgazdaság és agráripari ágazat támogatására. A társaság több, mint 50 év tapasztalattal a háta mögött professzionális csapatával arra törekszik, hogy megfeleljen a technológiai kihívásoknak, a partnerek – mezőgazdasági termelők, forgalmazók és agráripari területen dolgozók – által megfogalmazott magas szakmai és minőségi követelményeknek.

A 100 százalékban termelői tulajdonban lévő CAUSSADE SEMENCES CSOPORT az elmúlt 50 év alatt képes volt úgy növekedni és sikereket elérni, hogy közben hű maradt küldetéséhez, célkitűzéseéhez, önmagához, és nem utolsó sorban a gyökereihez.

Ridira-Bócsi Rita

Mosonmagyaróváron végzett gazdasági agrármérnökként, később a Budapesti Corvinus Egyetemen, marketing szakon szerzett másoddiplómát. Jelenleg MBA szakon folytat gazdasági tanulmányokat. 2000-ben kezdte meg szakmai tevékenységét a Limagrainnél, mint területi képviselő. Az értékesítés mellett szerepet vállalt a cég marketing te-

vékenységeinek koordinálásában, a Clearfield technológia magyarországi bevezetésében már marketing vezetői pozícióban vett részt a BASF Hungária Kft.-vel együttműködve. 2006-ban kezdett dolgozni a Bázis-mag Kft.-nél, szintén marketing vezetőként, majd 2011 decemberében foglalta el a Caussade ügyvezetői székét.

az említett EU országokból érkeznek, a kötelező hatósági bejelentéseken és vizsgálatokon kívül a cég minden beérkező kukorica, szója és repace tételre hivatalos mintavételeztetés után független, akkreditált laborban is végeztet GMO ellenőrzést. Forgalomba kizárólag e tesztek elvégzése után kerülnek a vetőmagok.

Őszi kalászos vetőmag-előállítás szintén az említett országokban történik, a hibrid növényeknél alkalmazott modell szerint, vagyis a II. fokú vetőmagot visszavásárolják a termelőtől, majd értékesítik. A 2013. évi vetési időszaktól kezdődően mind az I., mind a II. fokú vetőmagok előállítása hazánkban történik. Így a Magyarországon forgalomba szánt kalászos vetőmagok 100 százalékban hazai szaporító gazdaságokban kerülnek előállításra (Agro-Lippó Zrt., Pap és Papp Kft., Tolnanémedi Agrár Kft., Agroszemek Kft., és Chemical Seed Kft.).

A kalászos és szója vonatkozásában

tervezik, hogy a közeljövőben nagyobb volumenű lesz a vetőmag-előállítás.

Kutatás-fejlesztés

A Caussade Csoport kutatóközpontja Franciaországban található, a régiós kutatóállomás Romániában van, ahol 5 éve kezdték meg a munkát. Magyarországon jelenleg kutatóközpontokkal működnek együtt regisztráció előtti hibridek adaptációs kísérleteinek kivitelezésében. A jövő tervei között szerepel, hogy a kísérletek köre bővüljön, hatékonyabbá váljon, magasabb szintre kerüljön.

Rövidesen egy termékfejlesztővel bővül a csapat, akinek feladata lesz a kísérleti hálózatban zajló munkák koordinálása, a regisztráció előtt álló és már regisztrált, forgalomban lévő hibridek vizsgálatainak irányítása.

A Caussade sikeresen megvetette a lábát Magyarországon, és a fiatal csapat ígéretes jövő előtt áll.

NN., RSz.

Új irányok a vetőmagvizsgálatban

Eredmények és tervek a 2013. évi 30. ISTA Kongresszuson

Kevés termék van a világon, amely minőségének megállapításában olyan nemzetközi közmegegyezés van, mint a vetőmagéban. Ritka példája a tudomány, a gyakorlat és az üzlet érdekegyeztetésének, olyan együttműködés, mely a haladással együtt fejlődik.

Tudjuk, hogy az 1924-ben alakult Nemzetközi Vetőmag-Vizsgáló Szövetség (ISTA) létrejöttét a vetőmag-minőség megállapításának igénye indokolta kereskedelmi és üzleti oldalról, de az első tudományos alapon álló vizsgálati módszereket az akkori tudományos ismeretek és eredmények nélkül nem lehetett volna kidolgozni. A szervezet ma is sikeresen felel meg a vetőmag-kereskedelem igényeinek határokon belül, a regionális piacokon és globális szinten egyaránt.

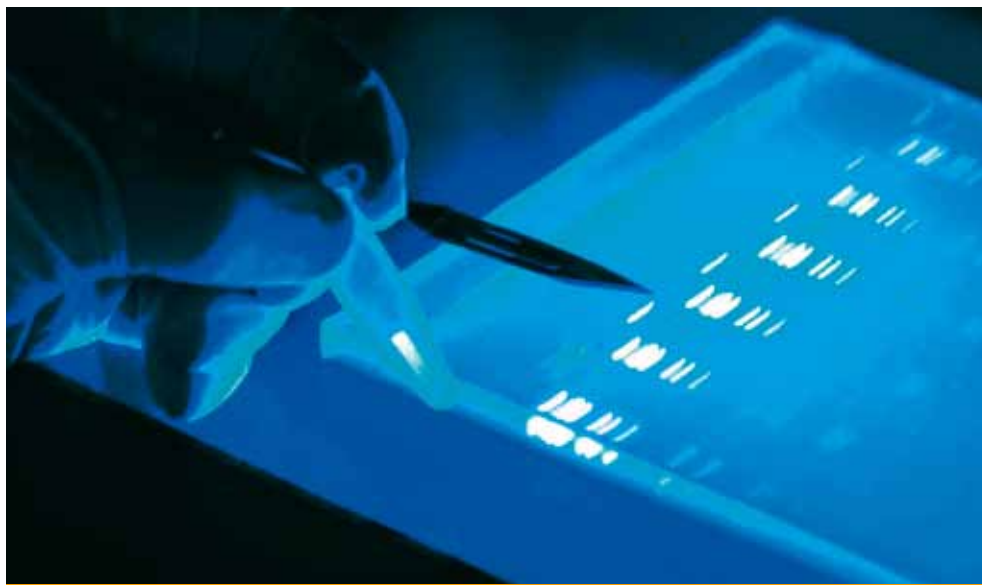
Az ISTA híd a tudományos eredmények és azok gyakorlati felhasználása között. A Szövetség elismert, már 42. évfolyamban megjelenő *impactfactoros* folyóirata a *Seed Science and Technology* széles tudományos alapot jelent. Lektorált tudományos publikációi kiterjednek a vetőmag minőség, fiziológia, természettechnológia, post harvest, feldolgozás, mintázás, tárolás, minőségmegőrzés és vizsgálat, valamint a génmegőrzés kérdéseire. Ezek a tudományos tapasztalatok és kísérleti eredmények alapozzák meg az egyes

munkabizottságok vizsgálati módszerfejlesztési programjait is, melyek a szükséges kipróbálási, validálási stb. eljárások után a közgyűlés elé kerülnek, és pozitív szavazás esetén a Nemzetközi Vetőmag-vizsgáló Szabályzat (*International Rules for Seed Testing*) részévé válnak. A szabályzatba foglalt módszerek ezután feltüntetettek az ISTA bizonyítványokon (*ISTA seed sample – Blue Certificate or seed lot – Orange Certificate*). Itt lép be

a folyamatba a gyakorlati alkalmazás, és nem csak a magvizsgálatra gondolunk, hanem annak minden következményére: hiszen a vizsgálat eredményein alapul a vetőmag-kereskedelem, a minőségi követelmények a felek megegyezésében, a regionális jogszabályok (pl. EU forgalmazási minimum érték), az OECD nyomon követési rendszer utolsó lépcsője, azaz a magvizsgálat, és sok országban a nemzeti határérték szabványok. Ha ezt végiggondoljuk, nincs olyan szereplő-

hozzák, hosszabb felkészülési idő után. Az elmúlt két évtizedben három, valóban stratégiát hirdető kongresszus volt.

- 1992. Buenos Aires: 23. Kongresszus, amikor döntés született az ISTA laboratóriumi akkreditációs rendszer kialakításáról, és szakmai felületrendszeréről. Erről már sok írás megjelent, de mindegyik egyetértett abban, hogy ezzel vált alkalmassá a Szövetség arra, hogy a XXI. sz. kihívásainak megfeleljen.

je az ágazatnak, aki ne lenne érintett. A növénytermesztő, ha a megvásárolt, vetni kívánt vetőmag címkéjét megnézi – amelyet minden egyes zsákon megtalál –, azon szerepel az *ISTA method* kifejezés. Így zárul a kör.

Az ISTA éves közgyűlését évente tartja, három évenként kongresszus keretében. 2013-ban a 30. ISTA Kongresszus júniusban, Törökországban volt. A fontos korszakváltó döntéseket általában a kongresszusokon

- 2004. Budapest: 27. Kongresszus, ekkorra bizonyította az akkreditációs rendszer az életképességét, és elég erőssé vált ahhoz, hogy a hatóság/állami laboratóriumi rendszerét megnyissa a vállalati, és egyéb magán laboratóriumok felé. Fenntartotta azonban azt a hatékony és piaci befolyás-mentességet biztosító rendszert, mely szerint szavazati joggal csak a tagországok agráriumért felelős főhatósága által meghatalmazott szemé-

lyek rendelkeznek. Több laborral, esetleg nemzetközi laborhálózattal rendelkező vállalatok szakemberei a szakmai előkészítő munkákban részt vesznek, de nincs szavazati joguk.

• 2013. Antalya: 30. Kongresszus, új GMO vizsgálati fejezet megszavazása a nemzetközi szabályzatba (*Chapter 19. Testing for seeds of genetically modified organism*) és ezzel nyitás a DNS alapú vizsgálatok felé.

A vetőmagvizsgálatban mind a mai napig meghatározó szerepe van a botanikai és növényélettani ismereteken alapuló módszereknek, vizuális vizsgálatoknak. Később a fajazonosság, illetve adott esetben a fajtatisztaság meghatározásának igénye vezetett a különböző gélelektroforézis technikák bevezetéséhez. Folyamatosan bővült a magkórtani fejezet is. 2013 júniusáig azonban a nemzetközi szabályzat egy adott vizsgálati célhoz mindig egységes, pontosan leírt, azonosított módszert rendelt. A 18 fejezetéből 15 részletes módszerleírást tartalmaz, és csak a leírt módszerek alkalmazása útján kapott eredményeket – analitikai, genetikai tisztaság, csírázóképeség, nedvesség tartalom, életképesség, életerő/vigor, adott kórokozótól való mentesség stb. – lehet a nemzetközi bizonyítványokon feltüntetni. A további három fejezet a mintavételre és dokumentálásra vonatkozik.

A kongresszusi döntést ennek fényében érdemes jobban megvilágítani.

A globalizált vetőmagpiaci tendenciák már az ezredfordulótól kezdve megkerülhetetlenné tették a konvencionális vetőmagtétel GMO szennyezettség vizsgálatának kérdését. A Szövetség ezt kezdetektől fogva technikai kérdésnek tekinti, mint az adott konvencionális vetőmagtétel genetikai fajtatisztaságának kérdését. Az elvi megegyezés arról, hogy a fentieket vizsgálni kell, megszületett, akadályt jelentett azonban, hogy a módosítás kimutatására több módszer és lehetőség van, egy részük szabadalom részét is képezheti, és a kimutatási módszerek, technikai eszközök rohamosan fejlődnek. A kérdést tehát a megszokott módon egységes módszerrel nem lehet kezelni. Az a döntés született, hogy álljon fel egy munkacsoport, és megfelelő előkészület után tudományosan megalapozott javaslatot tegyen a megoldásra. A Szövetség munkájának hitelességét bizonyítja, hogy 2002 és 2013 között 18 alkalommal rendezett kontinensekre ki-

ISTA által szervezett GMO körvizsgálatok 2002–2013

	Év	Vizsgált faj	Vizsgálat célja	Specifikus event kimutatása
1.	2002	kukorica	szűrés	
2.	2003	kukorica	szűrés	
3.	2004	kukorica	szűrés	
4.	2004	szója	szűrés	
5.	2005	szója	szűrés	
6.	2005	repce	szűrés	
7.	2006	kukorica	kvalitatív és/vagy kvantitatív	MON 863, NK 603
8.	2006	szója	kvalitatív és/vagy kvantitatív	GTS 40-3-2
9.	2007	kukorica	kvalitatív és/vagy kvantitatív	MON 863, NK 603
10.	2008	kukorica	kvalitatív és/vagy kvantitatív	MON531, MON1445, MON531xMON1445
11.	2008	repce	kvalitatív és/vagy kvantitatív	T45, RF3
13.	2009	kukorica	kvalitatív és/vagy kvantitatív	BT11, TC 1507, T25
14.	2010	repce	kvalitatív és/vagy kvantitatív	T45, RF3
15.	2011	len	kvalitatív és/vagy kvantitatív	FP967
16.	2012	kukorica	kvalitatív és/vagy kvantitatív	GA 21
17.	2013	szója	kvalitatív és/vagy kvantitatív	89788, GTS40-3-2

Forrás: ISTA

+ laboratórium felszereltségétől függően

terjedően laboratóriumok közötti körvizsgálatot, megadva annak lehetőségét, hogy minden labor a saját, validált módszerét használja, de megkövetelve az azonos eredményt. Az eljárást a *performance-based approach* kifejezéssel jelöltük, ez került most a nevezékünkbe is. Lényege, hogy más-más módszerrel indulhatunk, de azonos eredményt kell kapnunk.

A preparált szétküldött minták száma 4 és 12 között változott esetenként, és míg kezdetben 15-20 laboratórium vett részt a munkában, később a számuk megközelítette a félszázat. Az ISTA laboratóriumok számára a részvétel ingyenes. A 18. kör értékelés, a 19. kör előkészítés alatt van. Az értékelés statisztikai módszerei és az eredmények nyilvánosak, az ISTA honlapján elérhetőek. A tíz év tapasztalatai azt bizonyították, hogy ha az akkreditálási protokoll lépcsőit betartják, függetlenül a detektálásra használt módszertől és eszköztől (PCR, real-time PCR, esetleg ELISA) azonos végeredményre lehet jutni. A fentiek szerinti megalapozott előterjesztést a közgyűlés ellenszavazat nélkül elfogadta, és ezzel a 19. fejezet megszületett, 2014. január 1-jétől érvényes. Itt nincs mód a 8 alfejezetet elemezni, amely a fogalom meghatározásoktól a dokumentálásig tart, de

igen fontos, hogy kiemeli: *nincs nemzetközi közmegegyezés a szennyezettség elfogadott mértékének megítélésében, és ebben állást foglalni nem is célja az ISTA módszertannak. Egyetlen cél eszközt adni a vetőmagvizsgáló laboratóriumok kezébe, melyel a módosított szervezet jelenlétét, illetve annak típusát és mértékét ki tudják mutatni, és igény esetén az ISTA Certification-ön dokumentálni.* (19.3) A gyakorlati alkalmazást az idő eldönti.

Amikor azt mondtam, hogy a 30. Kongresszus stratégiát hirdetett, akkor nem csak a GMO fejezetre gondoltam, azzal hogy bevezették a *performance-based approach* eljárást, megnyílt az út további molekuláris vizsgálatok bevezetésére. A témáról a kongresszus keretében szakmai fórumot tartottak, rámutatva, hogy a DNS markerezés a fajtaazonosításban, genetikai tisztaság megállapításában, vagy a magegészség vizsgálatokban is nagyobb súlyt kaphat a jövőben.

Fontos információ, hogy 2014. január 1-jétől bizonyos feltételek mellett a nemzetközi szabályzat aktuális verziója elektronikusan is elérhető.

Ertseyne Dr. Peregi Katalin
 egyetemi docens
 Nemzetközi Vetőmag-Vizsgálati Szövetség tagja

Kinevezések a Hód-Mezőgazda Zrt.-nél

László Tibor

2007 novembere óta erősíti a Hód-Mezőgazda Zrt. csapatát, kezdetben gyakornok, műszakvezető, majd termeltetési agrónomus munkakörben. Jelenleg a cég vetőmag üzletág igazgatóságán termeltetési főmérnök, vetőmag üzletág igazgató-helyettes munkakörben végzi munkáját.

Héjja Gábor

A Hód-Mezőgazda Zrt. Vetőmag üzletág igazgatóságán kezdett 2006-ban műszakvezetőként. 4 év elteltével főtechnológusi pozícióba került. 2012-ben elődje nyugdíjba vonulása után kapta meg új pozícióját, vetőmagüzemi főmérnök, üzemvezető lett.

Égető Sándor

A most 31 éves szakember 2006-ban kezdett a Hód-Mezőgazda Zrt. vetőmagüzemében. Műszakvezetőként és agrónomusként 3 szezont töltött el a vetőmagüzemben és a szántóföldön, mielőtt termeltetési főmérnök lett volna 2010-ben. 2013 óta a Zrt. vetőmagüzletág igazgatója.

Bővült a Dow AgroSciences csapata

Nagy-Lőrincz Borbála

Az új termelési kutató 2006-ban kezdett dolgozni Szatymazon a Monsanto Hungária Kft. nemesítő állomásán, mint gyakornok. 2009-től termeltetési kutató, majd 2011-től termesztés-technológiafejlesztő munkakört töltött be. 2013-ban csatlakozott a Dow Seeds-hez mint közép európai termelési kutató-specialista.

Sándorfy András

2013 szeptemberétől Sándorfy András tölti be a Dow AgroSciences Hungary Kft. növényvédőszeres részleg marketing vezetői posztját. A szakember korábban a Vidékfejlesztési Minisztériumban a Növénytermesztési és Kertészeti Osztályt vezette.

Kubina András

Korábban az RAGT-nél közép-kelet-európai termeltetési vezetőként dolgozott, jelenleg a Dow Seeds közép-európai termeltetési vezetője.

Új igazgató a Karcagi Kutató Intézetben

Dr. Zsembeli József

1967-ben született Szolnokon, általános- és középiskolai tanulmányait Karcagon végezte. 1991-ben kapott agrármérnöki oklevelet a Debreceni Agrártudományi Egyetemen, és még

abban az évben megkezdte kutatói munkáját a Karcagi Kutató Intézetben. A PhD fokozatát 2001-ben szerezte a Debreceni Egyetemen növénytermesztési és kertészeti tudományokból, és ugyanitt habilitált 2012-ben. 2013. október 1-jétől a Karcagi Kutató Intézet igazgatója.

Változások a Pioneer Hi-Bred Magyarország Zrt.-nél

Kara Béla

1993-tól, a Pioneer Hi-Bred magyarországi szervezetének indulása óta a cég munkatársa. 2006-tól kelet-európai regionális operatív marketing igazgatóként, 2010-től pedig, ugyanazon régió értékesítési igazgatójaként látta el feladatait. 2013 szeptemberétől tölti be jelenlegi

pozícióját, mint Közép-európai üzleti egység igazgató, egyben a Pioneer Hi-Bred Magyarország Kft. ügyvezetője.

Lelkes Péter

2005-ben csatlakozott a Pioneer Hi-Bred szlovákiai szervezetéhez, mint értékesítési igazgató. 2013 decemberétől látja el nemcsak a szlovákiai, hanem a magyarországi értékesítési igazgatói feladatokat is.

Új területi képviselők az Euralis csapatában

Bagó Attila

Közel 20 éve vetőmagok képviselőjével és értékesítésével foglalkozik a Nyugat-Dunántúlon. Az elmúlt 10 évben a piacvezető Pioneer Hi-Bred Magyarország Kft.-nél szerzett fontos tapasztalatokat területi agrónomusként. Jelenleg területi képviselői pozíciót tölt be az Euralis Kft.-nél Vas-, Zala- és Veszprém megyében.

Saska Szabolcs

Az elmúlt 4 évben a Fertilia Kft.-nél szaktanácsadóként dolgozott. Előtte az MVH Leader szakreferense és rendszerfelelőse volt. Jelenleg területi képviselői pozíciót tölt be az Euralis Kft.-nél Nógrád-, Heves- és Pest megyében.

Szomolányi László

Az elmúlt 7 évben a vetőmag üzletágban dolgozott, 3 évig a Raiffeisen-Agrárháznál, ahol egyéb mezőgazdasági input anyag kereskedelem is feladata volt. Az elmúlt 4 évben a BázisMag Kft.-nél területi vetőmag szaktanácsadóként dolgozott. Jelenleg területi képviselői pozíciót tölt be az Euralis Kft.-nél Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyében.

Múltidézés

Mauthner Ödön 1874-ben alapította meg vetőmag cégét, a Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt.-t. Tevékenysége a gazdasági növények nemesítésére, vetőmagvaik előállítására, termeltetésére és kereskedelmére terjedt ki. A területen végzett munkájának elismeréseképpen jánoshegyi nemesi előnevet kapott.

A cég központi irodája, magtisztítója, osztályozója és raktárai a VII. kerületi Rottenbiller utca 33. alatt található épületkomplexumban voltak. Bár az épületek ma is állnak, az idő nyomot hagyott rajtuk, felújításra szorulnának.

Idén 140 éve, hogy megalakult a cég, amely az évek során nemzetközi hírnévre tett szert. 1944-ben, a vállalat alapításának 70. évfordulója alkalmából a főárjegyzék első oldalán található köszöntő komoly elhivatottságról tanúskodik. Az oldal alsó harmadán pedig érdekességképpen néhány számadat látható arról, hogy a 70 év alatt hová fejlődött a cég.

Rovatunkban egy éven keresztül mutattunk be személyenyeket a Mauthner Ödön nevéhez fűződő Kert magazinból, illetve a Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. árjegyzékéből. Szeretnénk megköszönni Pavelka Árpádnak, a ZKI Zrt. kereskedelmi igazgatójának, hogy rendelkezésünkre bocsátotta féltve őrzött archív gyűjteményét. A továbbiakban várjuk olvasóink ötleteit, javaslatait, hogy milyen vetőmagokkal kapcsolatos történelmi visszatekintést lenne érdemes megjelenítenünk, miről kellene megemlékeznünk.

Rekordszámú vetőmag-gazdálkodási szakmérnök végzett Szarvason

A Szent István Egyetem szarvasi Tessedik Campusán most már sokadik éve töretlenül folyik a vetőmag-gazdálkodási szakmérnökök képzése. Ez a tendencia teljes mértékben megfelel a VSZT közép- és hosszú távú stratégiájának, mely szerint az ágazatnak folyamatosan szüksége van magasan kvalifikált, jól képzett szakemberekre.

A képzés deklarált célja, hogy olyan vetőmag-gazdálkodási szakmérnökök kerüljenek ki az intézményből, akik a vetőmagvertikum valamennyi területén képesek kreatív, önálló, elmélyült, sokoldalú munkát végezni és a megszerzett oklevél birtokában a vetőmag-gazdálkodás valamennyi területének (vetőmagtermesztés, feldolgozás, minősítés, kereskedelem, fajtakísérletezés) művelésére. A teljességre való törekvés igényét az oktatott tárgyak is alátámasztják, hiszen többek között a nemzetközi és hazai vetőmagpiaci jellemzők, a terület jogi szabályozása, a fajtakísérletezés, a finanszírozási ismeretek, a vetőmagmarketing és kereskedelem, illetve természetesen a vetőmag-termesztési technológiai ismeretek is a képzés részét képezik.

Annak érdekében, hogy a hallgatók valóban a szakmai elvárásoknak és a je-

lenkor kihívásainak megfelelő tudást kapjanak, a képzési tematika kialakításában és az oktatásban gyakorló vetőmagos szakemberek vesznek részt. A teljesség igénye nélkül néhány, úgy gondolom szakmai berkekben ismerősen csengő név az oktatói gárdából: *Ertseymé dr. Peregi Katalin, dr. Bódis László, Bíró János, dr. Czinkóczy Mihály, dr. Kruppa József.*

Elmondható, hogy nem csak a hallgatói létszám bővül évről-évre, hanem a felvett kollégák tudása is egyre magasabb színvonalat képvisel. Nem véletlenül használtam a kolléga kifejezést, hiszen a hallgatók jelentős része a vetőmag ágazatban dolgozik és tudásának elmélyítése, szakmai ismereteinek szélesítése, kapcsolati hálójának kiterjesztése érdekében iratkozik be. A hallgatók szakmai háttere és életútja is meglehetősen diverzifikált, hiszen érkeznek a

termelésben, kereskedelemben, illetve a nemesítésben dolgozó és tapasztalatot szerzett kollégák egyaránt. Ha a végzett hallgatók munkáltatói hátterét elemezzük, akkor is hasonlóan széles a skála. A hazai mezőgazdasági nagyüzemek, nemzetközi vetőmagos cégek, illetve kisebb szaporító-gazdaságok szakemberei is látogatják az előadásokat.

A fokozott érdeklődés egyrészt örövendetes, hiszen a vetőmagszakma folyamatosan fejlődik, ezért szükség van az új ismeretek megszerzésére, a tudás bővítésére. Ugyanakkor ez a tendencia rávilágít az alapképzés hiányosságaira is. Való igaz, hogy az agrár-oktatás viszonylag szélesnek mondható palettáján nincsen célzottan a vetőmagágazat igényeinek és elvárásainak megfelelő alapképzés. A VSZT témával foglalkozó munkacsoportja ezt felismerve megfo-

galmazta, hogy vetőmag-termesztéssel, kereskedelemmel és nemesítéssel kapcsolatos szakismeretek magas szintű el-sajátítása érdekében szükséges a terület MSc szinten oktatni, amelyre szer-vesen ráépülhetne egy posztgraduális szakirányú továbbképzés is.

A VSZT a képzés indításának igényével megkereste Magyarország legjelentősebb agráregyetemét. A Budapesti Corvinus Egyetem volt a leginkább fogadó kész az általunk felvázolt koncepcióra, így megindult az együttműködés az elméleti és a gyakorlati oktatás tematikájának kidolgozása területén. A szakirány indítását az Egyetem Kari Tanácsa megszavazta, és amennyiben a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság is rábólint az előterjesztésre, a képzés 2015 januárjában indulhat.

-ruthner-

Statisztika az őszi kalászosok fémzárolt vetőmag-szaporításáról és forgalmazásáról

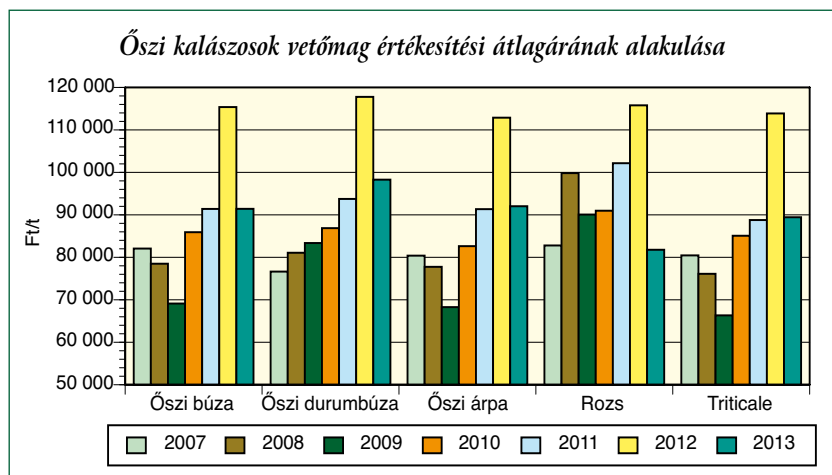
A VSZT évente kétszer kér adatokat a tagságtól. 2013. december elején az őszi kalászosok fémzárolt vetőmag-forgalmazásával kapcsolatban kértünk adatközlést a kalászos szekció tagjaitól.

A szervezet működésének egyik alapvető feltétele a szektor működéséről származó alapadatok ismerete. Az államigazgatási szervekkel, hatóságokkal, bel- és külföldi partnerszervezetekkel folytatott mindennapi munkánk eredményességét nagymértékben meghatározza a bekért adatok pontossága, részletessége. Arra törekszünk, hogy adatközlésünk rendszere valóban két-

irányú legyen, és úgy gondoljuk, hogy tagjaink is haszonnal tudják forgatni a beérkezett adatokból készített összefoglalónkat.

A feldolgozott adatokból készített összesítést a tagságunk számára megküldtük. Ízelítésként a főbb őszi kalászos vetőmagok átlagárának alakulása látható az alábbi grafikonon. Az előző évhez képest idén kis mértékben növekedett az adatszolgáltatók köre, a forgalomba került vetőmag mennyisége alapján a felmérés reprezentatív volt.

Ezúton is szeretnénk megköszönni minden olyan tagunk közreműködését,

aki akár adattal, akár nemleges formában visszaküldte részünkre az adatszolgáltató ívet.

A teljes VSZT statisztika megtekinthető honlapunk (www.vsz.hu) Statisztikák rovatában (az anyag csak jelszóval rendelkező tagjaink számára érhető el).

Sztavropol megyei nemesítők létrehozta három új fajtát, amit a fajtajegyzékbe regisztrálásra javasolnak

Sztavropol megye mezőgazdasági minisztériumának megyei tanácskozásán bemutatták az állami fajta-, és hibridkísérletek eredményeit. Három, a megyei nemesítők által előállított fajtát az állami fajtakísérletek eredményei alapján a régióban való használatra javasolnak.

Két éven keresztül több mint 60 fajtával kísérleteztek, hogy meghatározzák a minőségüket és megállapítsák a természetességük földrajzi határait. Az eredmények alapján az *Idillia*, és a *Firuzsa-40* lágy őszi búzák, valamint az *Éna* tavaszi árpa is jobbnak mutatkozott a környéken jelenleg termesztett fajtáknál.

Decemberben ül össze a szövetségi szakértő bizottság, az ülésen a sztavropoli fajtákat nemcsak a megyében termesztett búzával és árpával hasonlítják össze, hanem más déli régiókban termesztett fajtákkal is. A tanácskozás eredményei alapján döntenek majd arról, hogy ajánlják-e az új fajtákat használatra a régióban.

Forrás: www.yuga.ru

Az első GM szóját 2017-ben takaríthatják be Oroszországban

2014-ben kezdődik a GMO fajták regisztrációja, a folyamat eltart néhány évig, de 2016-2017-re már betakaríthatják az első génmódosított termést.

Oroszországban 2014. július 1-től változnak a génmódosított termékek használatának szabályai. A döntés lehetővé teszi a génmódosított magok használatát növénytermesztés és későbbi felhasználás céljára az orosz Növény-, és Állategészségügyi Hivatalnál való előzetes regisztráció feltételeinek megfelelően.

A szójaterméshez Oroszországban 2013-ban 0,97 tonna volt hektáronként, 1,2 millió ha területen. Az előző évben a terméshez 1,18 t/ha volt 1,4 millió ha területen. A 2013-as csökkenés a távolkeleti területeket sújtó árvizek okozták, ahol egyébként a szója vetésterületek jelentős hányada található. A génmódosított szójafajták átlagos terméshozama Argentínában, Braziliában, és az Egyesült Államokban 2,5-3 t/ha.

Az oroszországi szójatermés nettó mennyisége 1,43 millió tonna volt 2013-ban, ez idén rekordmennyiségű, 2 millió

tonna is lehet. 2013–2014-ben Oroszország évi 3,5 millió tonnára, vagyis naponta 13,7 ezer tonnára (a korábbi 6,1 ezer t/nap kapacitással szemben) növeli a szójafeldolgozás mennyiségét.

Forrás: www.agroxxi.ru

Korlátozott Ukrajna szójatermelése

A GM szója – ha engedélyezett lenne – növelhetné Ukrajna exportlehetőségét

Az ukrán IMC (az egyik legnagyobb integrátor cég Ukrajnában, több, mint 120 000 ha területet integrál) ügyvezetője szerint az új technológiák hiánya miatt Ukrajna nem tud olyan meghatározó szója exportórré válni, mint amilyen a kukorica vonatkozásában, hiába becsültek rekordtermést a hivatalok.

2006-ban még 6,4 millió tonna kukoricát takarítottak be Ukrajnában, azóta a termés mennyisége folyamatosan nőtt, és a becslések szerint idén a 30 millió tonnát is elérheti a betakarított kukorica mennyisége.

Általában azokban az országokban, ahol jelentős a kukoricatermesztés, mint Argentínában, Braziliában és az Egyesült Államokban, szóját is nagy mennyiségben takarítanak be. Az IMC ügyvezetője szerint nem valószínű, hogy a közeljövőben az ukrán szójatermesztés olyan robbanásszerű növekedést fog produkálni, mint a kukoricatermesztés. Ennek okát abban látja, hogy Ukrajnában nem engedélyezett a genetikailag módosított fajták termesztése.

A kukorica esetében a nem GM fajták fejlesztésének köszönhetően megfelelő termésszintet tudnak elérni.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

Oroszországban 400 ezer hektáron vannak illegális GMO vetések

Az Orosz Gabona Szövetség elnökének véleménye szerint illegális génmódosított növények 400 ezer hektárt foglalnak el Oroszországban.

Az ellenőrizetlen vetések területe gyorsan növekszik, az ilyen területek nagyjából fele pedig kukorica. A génmódosított növények feletti valódi ellenőrzési rendszer Oroszországban egyelőre nincs. A probléma megoldását a kormány által nemrég elfogadott gén-

módosított vetőmagokat szabályozó regisztráció jelentheti. A génmódosított vetőmag regisztrációja magától értetődővé teszi, hogy az állami jegyzékbe információ kerül arról, hogy és hol változott meg a növény genetikai kódja.

A kormány szeptember 23-án hozott, a környezetbe kibocsátott genetikailag módosított organizmusok, valamint alkalmazásukkal előállított vagy azokat tartalmazó termékek állami regisztrációjáról szóló rendelete 2014. július 1-jétől válik jogerőssé. A dokumentum utal a genetikailag módosított növények regisztrációs rendszerének kialakítására.

Jelenleg a génmódosított növények termesztése hivatalosan tilos. Ugyanakkor

kor a szakértők megerősítik, hogy Oroszországba illegálisan jut génmódosított fajták vetőmagja. Az agrárpiacon helyzetet tanulmányozó intézet vezérigazgatójának becslése szerint az Oroszországban termesztett szója és kukorica nagyjából 5 százaléka génmódosított. Oroszországban a gabonafélék összes vetésterülete 2013-ban 44,5 millió hektár volt.

Forrás: www.agroobzor.ru

A kazah agrárpiacon fejlesztési terveket a génmódosított kultúrák alkalmazásának számításba vételével kell módosítani

A kazah elnök arra utasította a kormányt, hogy az agrárpiacon fejlesztéséről szóló tervezetet a génmódosított kultúrák használatának figyelembe vételével korrigálja. Fontosnak tartja, hogy Kazahsztán lépést tartson a korrál és a konvencionális élelmiszer-előállítás mellett szárazságtűrő, és genetikailag módosított növényfajtákat termesszen.

Véleménye szerint annak ellenére, hogy az emberek félnék tőle, erre nincs okuk, a genetikailag módosított élelmiszerek gyorsan elterjednek majd az egész világon, az ilyen élelmiszerek fogyasztásra alkalmasak.

Forrás: www.newskaz.ru

Oroszországnak a világ 30 országában lesz agrárattaséja

Oroszország, miután 2012-ben belépett a WTO-ba, a világ harminc országába küld agrárattasét.

A miniszter úgy nyilatkozott, hogy jelenleg tizenegy országban vannak jelen az agrárattasék, a jövőben ez a szám harmincra fog bővülni. Az attasék a WTO feltételeinek megfelelően töltik majd be a funkciójukat. Azokra az országokra helyezik a hangsúlyt, amelyek nagy volumenű mezőgazdasági kereskedelmet folytatnak Oroszországgal.

A legfontosabb feladat, amelyet a Mezőgazdasági Minisztérium állít az agrárattasék elé: közreműködés az orosz mezőgazdasági termékek exportjának fejlesztésében, pl. koordinálni az orosz fél részvételét szakmai kiállításokon és hasonló rendezvényeken.

Például a berlini GrüneWoche(n) (Zöld Hét) való részvétel iránti érdeklődés Oroszország-szerte mind több régióban fokozódik, egyre korszerűbbek az

oroszek által bemutatott beruházási projektek. Idén Oroszország 19. alkalommal vesz részt a kiállításon, a mezőgazdaságban elért eredményeket pedig 20 régióból, körülbelül 400 orosz vállalat demonstrálja.

Forrás: www.agroobzor.ru

Az orosz Növény- és Állategészségügyi Hivatal nem engedett Oroszországba 70 tonna veszélyes gyomnövényvel fertőzött napraforgómagot

Az orosz Növény- és Állategészségügyi Hivatal nem engedett Oroszországba 70 tonna ukrán napraforgómagot, mert a szállítmány átoktóvísszel fertőzött volt. A vámhivatal szakemberei csak a dokumentumokat ellenőrzik, a szállítóknál lévő papírok pedig rendben voltak. A magokkal kapcsolatos gyanú a Batajszk városában lévő ellenőrzőpontra merült fel.

A magokat azért vitték volna Ukrajnából Krasznodár megyébe, hogy szotyit készítsenek belőlük. Amint kiderült, hogy a tétel nagy mennyiségben tartalmaz gyommagot, visszaküldték Ukrajnába.

Az átoktóvis mag gyakorlatilag ugyanolyan mennyiségben volt a zsákokban, mint napraforgó. Ez a gyom

csökkenti a növény terméshozamát, fogyasztás esetén az állatoknál és az embereknek is sebeket ejt, fekélyt okozhat, vele való érintkezésnél felsérti a bőrt.

Forrás: www.agroobzor.ru

Kurgan megye tökéletesíti a vetőmag-előállítás rendszerét

A Mezőgazdasági Minisztérium utasította a regionális mezőgazdasági szervezeteket, hogy fejlesszék a gabonafélék és hüvelyes növények nemesítését.

Az Urálon túl hagyományosan nagy figyelmet fordítanak a nemesítés kérdésére. A régió klimatikus viszonyai nem túl kedvezőek, a minőségi vetőmag mindig is a záloga volt a jó termésnek és a jövőben is az marad. Az elitvetőmag beszerzésének visszatérítésére kifizetett támogatás mértéke a megyei költségvetésből 13,8 millió rubel, az állami költségvetésből 15,5 millió rubel volt.

A vetőmagok, termés és a tárolás minőségének, valamint a növényi élelmiszerek kül-, és belföldi piacokon való versenyképességének javítása érdekében kidolgozták a 2014-2018 közötti Kurgan megyei agrárpiacon programot: minőségi vetőmag-előállításához szükséges vetőmagüzemek, elsődleges feldolgozóüzemek és gabonátárolók korszerűsítéséről és építéséről.

A régióban működő nemesítő intézetben az Urálon túli körülmények között folytatnak fajtakísérleteket új, ígéretes fajtákkal. A kísérletek eredményei alapján tesznek javaslatot a legjobb fajták regisztrációjára az Uráli régióban. Kimagaslóan szárazságtűrő, megbízhatóan termő és stabil minőségű gabona és hüvelyes fajták létrehozása a cél.

Forrás: www.agroobzor.ru

Az orosz Mezőgazdasági Minisztérium az olajos növények nemesítésére vonatkozó intézkedéseket hoz

Az olajos növények nemesítésének és vetőmag-előállításának fejlesztésével foglalkozó ülés eredményeként döntés született, hogy az érintett hatóságok készítsenek az olajos kultúrák nemesítésének és vetőmag-előállításának fejlesztésére vonatkozó tervezetet. A szakmai szervezeteknek a nemesítés és vetőmag-előállítás anyagi-technikai bázisának korszerűsítésére, tökéletesítésére kell regionális programokat kidolgozniuk.

Forrás: www.apk-inform.com

Lengyel kocák és malacok

A GM tartalmú takarmánynak nem volt hatása a teljesítményre

A Lengyel Állatorvosi Kutató Intézetben 24 vemhes és szoptató kocát vizsgáltak, mindegyiket egyenlő mértékben takarmányozták GM szójjával és/vagy GM kukoricával. A vizsgálat okát az

szolgáltatta, hogy míg a GM szója termesztése nem engedélyezett Lengyelországban, addig a felhasznált takarmányszója 98 százaléka import, GM szójból készül.

Annak ellenére, hogy a takarmányok összetevői gazdasági szempontból nem hagyhatók el, a GM termékek felhasználása több fogyasztót egészségügyi szempontból nyugtalanít: transz DNS továbbadása, antibiotikum-rezisztencia

tovább adása, esetleges mérgezés a következő nemzedékben, allergia kialakulása a transzgenikus fehérjékkel szemben vagy esetleges gyulladások kialakulása.

A vizsgálati eredmények szerint a GM takarmány felhasználása nem okozott szignifikáns különbséget a kocák és a malacok teljesítményében. Sem a kocák, sem a 265 malac testsúlyában, ill. gyarapodásában nem mutatkozott szignifikáns különbség a kontrollhoz képest. A kocák vérében sem okozott változást, a transzgen sem jelent meg a vérükben.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

Csökkenett gluténtartalmú gabonák

Genomi szinten kutatják a gluténtartalom csökkentésének lehetőségét

Az Egyesült Államokban komoly támogatást kapott a csökkentett gluténtartalmú gabonafélék kutatása. A munka már 2005 óta folyik, melynek során minimalizálni szeretnék a búza gluténtartalmát. A kutatók által fejlesztett technika lehetővé teszi, hogy bármilyen „leütött” vagy „kiütött” gént meghatározzanak. Egyes gének kiütése bizonyos funkciók csökkenését eredményezi.

A glutén olyan összetett fehérje, amely a gabonafélékben (pl. búza, árpa, rozs) található meg. Azok, akik glutén-, illetve lisztérzékenységekben (coeliakia) szenvednek, nem fogyaszthatnak gluténtartalmú élelmiszereket.

Tekintve a glutén egészségügyi hatásait, a gluténmentes élelmiszerek piaca gyorsan növekszik. A kutatási program célja, hogy olyan egészséges gabonaféléket fejlesszenek, amelyek a gluténérzé-

kenyek számára az élelmiszerek széles skáláját biztosítja majd.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

Honlap a Roundup Ready szabadság lejártáról

Az Egyesült Államokban a 2015-ös vetési szezon elején lejár a Roundup Ready szója első generációjának szabadsága. Ennek következtében változnak a szabályok, egyes fajták magját a termelők visszavethetik.

A Monsanto létrehozott egy weboldalt az első Roundup Ready szabadság lejártával kapcsolatos tudnivalókról, a nemesítói jogokról, illetve számos hasznos információról. A honlap elérhető a www.soybeans.com címen.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

Ejtették a Monsanto elleni brazil pert

A brazil szójatermesztők legnagyobb szövetsége, az Aprosoja augusztusban ejtette azt a pert, amelyet a Monsanto ellen indított. A szervezet arra bízta a termelőket, hogy fogadják el a Monsanto ajánlatát – a 16 százalékos kedvezménytel kínált új RR2 hibridet – cserébe azért, hogy a korábbi Roundup Ready technológia miatt indított ügyet ejtették. Az Aprosoja azért indított pert a Monsanto ellen, mert jogdíjat szedett be a termelőktől a Roundup Ready szója után, amelynek 2010-ben lejárt a szabadsága Brazíliában.

Forrás: Seed Today 2013/IV.

A vetőmag cégek üdvözlík a termelők fair play viselkedését

Élelmezni a világ népességét, miközben gazdaságilag növekedve nem aknázzuk ki a rendelkezésünkre álló területeket: ezzel a kihívással kell szembenéznie a mezőgazdaságnak és a vetőmagágazatnak. Genetikai fejlődés szükséges az egyre nagyobb terméseredmények eléréséhez, ehhez pedig hatékony jogdíj begyűjtő rendszerre van szükség a szabad-eltírágzású fajok esetében, amelyek vetőmagját a termelők visszavethetik. Jelenleg az Európa egyes országaiban működő rendszerek nagyon különböznek egymástól.

Egyrészt a népesség folyamatosan növekszik, másrészt a megművelhető területek mérete nem növelhető korlátlanul, így a termésátlagok növelése a jövő legfőbb kihívása. Ezenkívül a biodiverzitást meg kell őriznünk, tehát a lehető legkisebb területet kell mezőgazdasági termelésre használni, optimalizálni kell annak hatékonyságát: egységnyi területen és víz felhasználásával egyre nagyobb termésmennyiséget kell elérni, ez elengedhetetlen a fenntartható mezőgazdasághoz.

A genetika az említett kihívásokra biotikus és abiotikus stresszel szemben egyre inkább ellenálló fajtákkal válaszol. A genetika legfőbb mozgatórugója, hogy az új környezeti feltételekhez alkalmazkodjon, és ezek a feltételek a klímaváltozás hatására is kialakulhatnak. Növelni a termelékenységét, stabilan növelni a terméshozamokat, tekintet nélkül a termelési körülményekre, ezek azok a kihívások, amikkel szembe kell nézni. A szükséges terméshozamok csak genetikai és termesztéstechnológiai fejlődéssel érhetőek el.

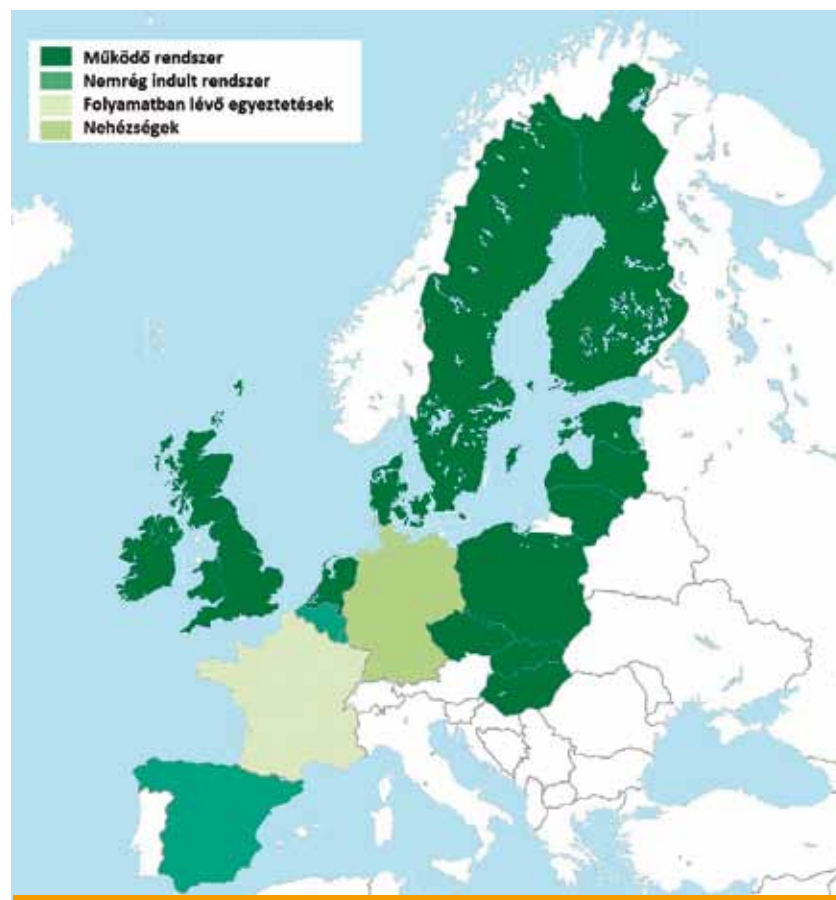
A visszavetett magot használó termelőkkel a nemesítőknek sikerült megállapodniuk, hogy elismerjék és megvásárolják a nemesítés során létrehozott értéket. Azonban jól működő jogdíj begyűjtő rendszert felépíteni komoly feladat. Minden azon múlik, hogy honnan közelítünk a kérdéshez, a termelő vagy a nemesítő nézőpontjából. A termelő a vetőmag árának rövidtávú megtérülését várja, különösen, ha a gabonaárak nem emelkednek. Azonban a nemesítő a kutatás támogatásának hosszú távú előnyéről, a jövő új fajtáiról igyekszik meggyőzni a termelőt. Tisztességes eljárás, hogy a termelők, akik saját fogású vetőmagot használnak, jogdíjat fizetnek az oltalmazott fajták után.

Ez azonban nem egységesen történik Európa országaiban, mivel az Európai

Unió országai sokfélék, nem működtethető egy egységes jogdíj beszedő rendszer. Ha egy rendszer hatékonyan működik egy országban, az nem feltétlenül adaptálható egy másik ország körülményeire. A lényeg az, hogy a rendszert a termelők elfogadják, függetlenül annak működési elvétől. Minden az adott ország növénytermesztési ágazatának szerveződésén, a termésátlagokon és a piaci értéken múlik. Például a spanyolországi,

árpára, zabra, rozusra, tritikáléra, rizsre és a tönköly búzára. Az új fajták használata után begyűjtött jogdíjak 85 százalékát kapják meg közvetlenül a nemesítők, a maradék 15 százalékkal kutatási programokat finanszíroznak.

Az EU 28 tagállama közül csak 10 nem indított még el jogdíj begyűjtő rendszert, és egész Európát tekintve, a legnagyobb búzatermelő országokban egészen jól működő rendszerek vannak,

illetve a franciaországi rendszer nagyon jól szervezett, de nem lenne működőképes az Egyesült Királyságban. A francia és spanyol rendszer alapja, hogy a szövetkezetek és a kereskedők gyűjtik be a jogdíjakat. Az Egyesült Királyságban a rendszer a jól szervezett mobil vetőmagfeldolgozókra épül, emellett a nemesítők szövetségének is lehet fizetni az interneten keresztül, biztosítva a termelők számára a lehető legegyszerűbb fizetési módot.

Franciaországban együttműködést írtak alá 2013. június közepén arról, hogy a termelők a kereskedőknek, illetve a szövetkezeteknek fizetik meg a jogdíjat. A megállapodás korábban csak a lágybúzára vonatkozott, de a 2014-es betakarítási szezontól kiterjesztik a durum búzára,

ezáltal egyre több európai termelő járul hozzá anyagilag az új fajták kutatásához.

Egyetlen olyan rendszer sem működik, amely megfelelően működne az EU összes tagállamában kis költségvetés mellett. Ezt csak egyetlen módon lehetne elérni, ha a jogalkotó jogszabályban tenné kötelezővé, hogy a termelő bejelentse a visszafogott vetőmag mennyiségét.

A nemesítési munka eredményét tükrözi egy 2009-ben végzett brit kutatás, melynek eredménye szerint 25 év alatt a genetikai fejlődés következtében az őszi búza terméseredmények 93 százalékkal, tavaszi árpa terméseredmények 85 százalékkal és az őszi árpa termésátlagok 92 százalékkal javultak.

Forrás: Cultivar Seed 2013. október

Fogjunk össze a vetőmag hamisítók ellen!

Magyarországon csak a jogszabályban lefektetett követelményeknek megfelelő, hatóság által ellenőrzött vetőmagtégeket szabad forgalomba hozni!

A hamisított vetőmag ismérvei:

- A hamisított vetőmagot akár teherautóról nagy tételben is árusíthatják, vagy kisebb vásárokon, piacokon „csomagtartóból” kínálják.
- A hamisított vetőmagot a vetőmag piaci áránál olcsóbban ajánlják, esetleg akciós, vagy megmaradt tételként tüntetik fel.
- A cégjelzéssel ellátott zsákok megtévesztésig hasonlíthatnak az eredetihez.
- A hamis címke könnyen téphető és a fémzárszám és/vagy a címkesorszám is hibás, nem a címkén szereplő hibridet és vetőmagtételt azonosítja.

A címke tartalma:

A címkék téphetetlen anyagból készülnek, egyedi nyilvántartásúak, sorszámozottak, – az öntapadó típusok kivételével – vízzel ellátottak, kitöltésük számítógéppel történik. Minden egyes zsáknak, csomagolási egységnek külön azonosító száma van.

A címkehamisítás okirat-hamisításnak számít!

Milyen kárt okozhat a hamis vetőmag használata?

Hibridnövények esetében a termés (F2 generáció) visszavetése jelentős terméscsökkenést eredményez.

Hamis vetőmag esetén a zsákban gyakran töredezett, csíráképtelen mag található, ez tovább növeli a veszteségeket. A csávázás hiánya tovább rontja annak az esélyét, hogy az elvetett mag kicsírázzon, illetve, hogy a kezdeti fejlődése megfelelő legyen.

A genetikai, csírázóképeség és növényvédelmi problémák egyaránt ter-

mésvesztéseket okoznak, ami együttesen akár a 100%-ot is elérheti.

Hamis vetőmag használatával a gazda több kárt okoz magának, mint amennyit megtakarít az „olcsóbb vetőmaggal”!

Az Ön legfontosabb teendői annak érdekében, hogy kiváló minőségű vetőmaggal jusson:

- Csak megbízható kereskedőtől vásároljon vetőmagot!
- Minden esetben kérjen számlát a vetőmagról, hiszen csak annak segítségével tudja a későbbi vítés esetekben bizonyítani a vetőmag származását!

Teendők, amennyiben gyanús vetőmaggal találkozik:

- Értésíteni NÉBIH Vetőmagfelügyeleti Osztályát (06-1/336-9350), vagy a Vetőmag Szövetséget (06-1/332-5755).
- Az Nébih-nél telefonon, illetve a honlapon on-line módon (www.nebih.gov.hu/cimke) is lekérdezhető a fémzárszám, és a címkesorszám, amely alapján ellenőrizhető a vetőmag eredete*.
- Hatósági Jegyzőkönyv felvétele elengedhetetlen a bizonyításhoz!

Ne feledje: A fémzárolt vetőmag megéri az árát!

*Figyelmeztetés! A Nébih oldalán elérhető adatbázis link a fémzárszám, címkesorszám, és a címke dátuma alapján megmutatja a kérdéses tétel faj-fajta adatait és a Vigorral kiállított okmányait. A program az ÖMMI és MgSzH és a Nébih által címkézett tételeket tartalmazza 2004.07.01-től folyamatosan, a kiadott ISTA bizonyítványokat 2010.08.20-tól. Nem magyar tételek adatait a rendszer nem tárolja.

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Elérhetőség: **dr. Ruthner Szabolcs** ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vszt.hu

Felelős szerkesztő: **Hajtun György**

Szerkesztő Bizottság: **Dr. Balikó Sándor** /elnök/ (Bóly Zrt) • **Bíró János** (Syngenta Seeds)

Dr. Bóna Lajos (Magyar Növénynevelők Egyesülete) • **Pavelka Árpád** (ZKI) • **Virágné Pintér Gabriella** (Gabonakutató)

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója